ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 28ης Απριλίου 2010

σχετικά με την πρωτοβουλία κοινού προγραμματισμού στην έρευνα με τίτλο «Υγιεινή διατροφή για μια υγιεινή ζωή»

(2010/250/ΕΕ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 181 παράγραφος 2,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η υγεία των πολιτών είναι ουσιαστικός παράγοντας για την ανάπτυξη και την ευημερία της Ένωσης.

(2) Κατά την τελευταία τριακονταετία τα επίπεδα του υπερβολικού βάρους και της παχυσαρκίας στον πληθυσμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν αυξηθεί δραματικά, ιδιαίτερα στα παιδιά.

(3) Η τάση για κακή διατροφή και ελλιπή σωματική άσκηση στον πληθυσμό της ΕΕ επιδεινώνεται.

(4) Ο επιπολασμός σειράς χρόνιων παθήσεων, όπως οι καρδιαγγειακές παθήσεις, η υπέρταση, ο διαβήτης τύπου 2, τα εγκεφαλικά επεισόδια, ορισμένες μορφές καρκίνου, οι μυοσκελετικές διαταραχές, ακόμη και ορισμένα ψυχικά νοσήματα, αυξάνει.

(5) Αν εξέλιπαν ορισμένοι κοινοί παράγοντες κινδύνου που σχετίζονται με τον τρόπο ζωής, μεταξύ άλλων και οι σχετιζόμενοι με τη διατροφή, θα ήταν δυνατόν να αποφευχθούν το 80 % περίπου των καρδιοπαθειών, των εγκεφαλικών επεισοδίων και των περιστατικών του διαβήτη τύπου 2, καθώς και το 40 % των καρκίνων.

(6) Κατά τη συνεδρίαση της 3ης Δεκεμβρίου 2009, το Συμβούλιο «Ανταγωνιστικότητα» αναγνώρισε την πρωτοβουλία «Υγεία, τρόφιμα και πρόληψη ασθενειών που σχετίζονται με τη διατροφή» (ο τίτλος αργότερα μεταβλήθηκε σε: «Υγιεινή διατροφή για μια υγιεινή ζωή») ως πεδίο στο οποίο ο κοινός προγραμματισμός θα προσέδιδε σημαντική προστιθέμενη αξία στις τρέχουσες, αποσπασματικές προσπάθειες των κρατών μελών στον τομέα της έρευνας. Ως εκ τούτου, ενέκρινε συμπεράσματα στα οποία αναγνωρίζει την ανάγκη δρομολόγησης μιας πρωτοβουλίας κοινού προγραμματισμού επί του θέματος και κάλεσε την Επιτροπή να συνεισφέρει στην ανάληψή της. Επιπλέον, το Συμβούλιο επιβεβαίωσε εκ νέου ότι ο κοινός προγραμματισμός είναι μια διαδικασία της οποίας ηγούνται τα κράτη μέλη και όπου η Επιτροπή ενεργεί ως διαμεσολαβητής.

(7) Ο κοινός προγραμματισμός της έρευνας στον τομέα των τροφίμων και της υγείας πρέπει να προβλέπει τον συντονισμό της έρευνας που έχει ως αντικείμενο τις επιπτώσεις των διαφόρων τρόπων ζωής και διατροφής στην υγεία, συνεισφέροντας σημαντικά στη δημιουργία ενός πλήρως λειτουργικού Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας αναφορικά με την πρόληψη των ασθενειών που σχετίζονται με τη διατροφή και ενισχύοντας τον ηγετικό ρόλο και την ανταγωνιστικότητα των ερευνητικών δραστηριοτήτων της Ευρώπης στον εν λόγω τομέα.

(8) Προκειμένου να διασφαλισθεί η αποτελεσματικότητα των κοινών προσπαθειών των κρατών μελών στον τομέα των τροφίμων και της υγείας, τα κράτη μέλη πρέπει να καταρτίσουν και να υλοποιήσουν στρατηγικό ερευνητικό θεματολόγιο βάσει κοινής προσέγγισης όσον αφορά την πρόληψη των ασθενειών που σχετίζονται με τη διατροφή.

(9) Με στόχο τη διασφάλιση αποτελεσματικής διαχείρισης των κοινών δράσεων που θα αναληφθούν, τα κράτη μέλη πρέπει να συστήσουν κοινή διαχειριστική δομή, στην οποία θα ανατεθεί να καθορίσει κοινούς όρους, κανόνες και διαδικασίες συνεργασίας και συντονισμού και να παρακολουθεί την υλοποίηση του στρατηγικού ερευνητικού θεματολογίου.

(10) Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι που τίθενται στην παρούσα σύσταση, τα κράτη μέλη πρέπει να συνεργασθούν με την Επιτροπή στη διερεύνηση του ενδεχομένου ανάληψης πρωτοβουλιών εκ μέρους της ώστε να βοηθηθούν τα κράτη μέλη στην κατάρτιση και υλοποίηση του στρατηγικού ερευνητικού θεματολογίου.

(11) Προκειμένου η Επιτροπή να υποβάλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλλουν τακτικά στην Επιτροπή εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο της εν λόγω πρωτοβουλίας κοινού προγραμματισμού,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΗ:

1) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να αναπτύξουν κοινή θεώρηση του τρόπου με τον οποίο η συνεργασία και ο συντονισμός στον τομέα της έρευνας στο επίπεδο της Ένωσης μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση της πρόληψης των ασθενειών που σχετίζονται με τη διατροφή.

2) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να καταρτίσουν κοινό στρατηγικό ερευνητικό θεματολόγιο, στο οποίο θα καθορίζονται οι μεσομακροπρόθεσμες ερευνητικές ανάγκες και οι στόχοι στον τομέα της πρόληψης των ασθενειών που σχετίζονται με τη διατροφή. Το στρατηγικό ερευνητικό θεματολόγιο πρέπει να περιέχει σχέδιο υλοποίησης, στο οποίο θα καθορίζονται προτεραιότητες και χρονοδιαγράμματα και θα εξειδικεύονται οι δράσεις, τα μέσα και οι πόροι που απαιτούνται για την υλοποίησή του.

3) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συμπεριλάβουν τις ακόλουθες δράσεις στο στρατηγικό ερευνητικό θεματολόγιο και στο σχέδιο υλοποίησης:

α) εντοπισμός και ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με συναφή εθνικά προγράμματα και ερευνητικές δραστηριότητες·

β) εντοπισμός πεδίων ή ερευνητικών δραστηριοτήτων που θα ωφελούνταν από τον συντονισμό ή τις κοινές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων ή την ομαδοποίηση πόρων·

γ) ανταλλαγή πληροφοριών, πόρων, βέλτιστων πρακτικών, μεθοδολογιών και κατευθυντήριων γραμμών, ιδίως όσον αφορά μεγάλες μελέτες κοόρτης και κλινικές μελέτες·

δ) καθορισμός της διαδικασίας διεξαγωγής κοινής έρευνας, συμπεριλαμβανομένων και των ποιοτικών κριτηρίων, στα πεδία που αναφέρονται στο στοιχείο (β)·

ε) κατά περίπτωση, από κοινού χρήση των υφιστάμενων ερευνητικών υποδομών ή ανάπτυξη νέων τεχνικών μέσων, όπως συντονισμένων βάσεων δεδομένων, βιοτραπεζών ή μοντέλων για την παρέκταση δεδομένων στους ανθρώπους·

στ) εξαγωγή και διάδοση της γνώσης, της καινοτομίας και των διεπιστημονικών προσεγγίσεων και εξασφάλιση της αποτελεσματικής χρήσης των αποτελεσμάτων της έρευνας για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας και χάραξης πολιτικής·

ζ) προώθηση και υποστήριξη της στενότερης συνεργασίας ανάμεσα στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, καθώς και της ανοικτής καινοτομίας μεταξύ διάφορων επιχειρηματικών κλάδων·

η) δικτύωση υφιστάμενων κέντρων που ειδικεύονται ιδιαίτερα στις επιστήμες της κατανάλωσης, της διατροφής και στις τεχνολογίες μεταποίησης.

4) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συστήσουν κοινή διαχειριστική δομή στον τομέα της πρόληψης των ασθενειών που σχετίζονται με τη διατροφή, με την εντολή να καθορίσει κοινούς όρους, κανόνες και διαδικασίες συνεργασίας και συντονισμού και να παρακολουθεί την υλοποίηση του στρατηγικού ερευνητικού θεματολογίου.

5) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να υλοποιήσουν από κοινού το στρατηγικό ερευνητικό θεματολόγιο, μεταξύ άλλων και διαμέσου των εθνικών ερευνητικών προγραμμάτων τους ή άλλων εθνικών ερευνητικών δραστηριοτήτων.

6) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συνεργασθούν με την Επιτροπή με στόχο τη διερεύνηση του ενδεχομένου ανάληψης πρωτοβουλιών εκ μέρους της για να βοηθηθούν τα κράτη μέλη στην κατάρτιση και υλοποίηση του στρατηγικού ερευνητικού θεματολογίου, καθώς και τον συντονισμό των κοινών προγραμμάτων με άλλες πρωτοβουλίες της Ένωσης στον εν λόγω τομέα.

7) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να υποβάλλουν τακτικά στην Επιτροπή εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο της εν λόγω πρωτοβουλίας κοινού προγραμματισμού.

Βρυξέλλες, 28 Απριλίου 2010.

Για την Επιτροπή

Máire GEOGHEGAN-QUINN

Μέλος της Επιτροπής